РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/783 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 29 април 2021 година

за създаване на Програма за околната среда и действията по климата (LIFE) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1293/2013

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз и по-специално член 192, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ([2]),

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([3]),

като имат предвид, че:

(1) Законодателството и политиката на Съюза в областта на околната среда и климата и, където е приложимо, в областта на енергетиката, доведоха до съществени подобрения в състоянието на околната среда. В областта на околната среда и климата обаче продължават да съществуват сериозни предизвикателства, които, ако не бъдат отстранени, ще породят значителни отрицателни последствия за Съюза и за благосъстоянието на неговите граждани.

(2) Програмата за околната среда и действията по климата (LIFE) за периода 2014—2020 г., създадена с Регламент (ЕС) № 1293/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([4]), е последната от редица програми на Съюза от 1992 г. насам, които подкрепят прилагането на законодателството в областта на околната среда и климата, както и приоритетите на политиките. В извършената неотдавна междинна оценка беше изразено положително становище, че LIFE е на път да се окаже ефективна, ефикасна и целесъобразна. Поради това програмата LIFE 2014—2020 г. следва да бъде продължена, като се внесат някои промени, набелязани в междинната и последващите оценки. Следователно Програмата за околната среда и действията по климата (LIFE) (наричана по-нататък „програмата LIFE“) следва да бъде създадена за срок от седем години, за да се съобрази нейната продължителност с тази на многогодишната финансова рамка, определена с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета ([5]).

(3) При постигане на целите, определени в законодателството, политиката и плановете, по-специално целите, посочени в съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г. относно Европейския зелен пакт (наричан по-нататък „Европейският зелен пакт“), и международните ангажименти на Съюза в областта на околната среда и климата и, където е приложимо, в областта на енергетиката, програмата LIFE следва да допринесе за справедлив преход към икономика, която е устойчива, кръгова, енергийноефективна, основана на възобновяема енергия, неутрална и стабилна по отношение на изменението на климата, за опазване, възстановяване и подобряване на качеството на околната среда, включително въздуха, водата и почвата, и на здравето, както и за спиране и обръщане на

([1]) ОВ C 62, 15.2.2019 г., стр. 226.
([2]) ОВ C 461, 21.12.2018 г., стр. 156.
([3]) Позиция на Европейския парламент от 17 април 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и позиция на Съвета на първо четене от 16 март 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник). Позиция на Европейския парламент от 26 април 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник).
([4]) Регламент (ЕС) № 1293/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Програма за околната среда и действията по климата (LIFE) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 614/2007 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 185).
([5]) Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11).

тенденцията на загуба на биологично разнообразие, включително чрез подкрепа за функционирането и управлението на мрежата „Натура 2000“, и борба с влошаване на състоянието на екосистемите или чрез преки интервенции, или чрез подкрепа за включването на тези цели в други политики. Освен това програмата LIFE следва да подкрепя изпълнението на програмите за действие от общ характер, приети в съответствие с член 192, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), като например Седмата програма за действие за околната среда ([6]) и всяка последваща програма на Съюза за действие за околната среда.

(4) Съюзът се е ангажирал да разработи всеобхватни действия в контекста на целите за устойчиво развитие, залегнали в Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие, в които се подчертава съществената връзка между управлението на природните ресурси с цел да се гарантира тяхната дългосрочна наличност и екосистемните услуги и тяхната връзка с човешкото здраве и устойчивия и приобщаващ икономически растеж. В този дух програмата LIFE следва да отразява принципа на солидарност, като същевременно допринася съществено както за икономическото развитие, така и за социалното сближаване.

(5) С цел да се насърчи устойчивото развитие, изискванията за опазване на околната среда и на климата следва да бъдат включени при определянето и изпълнението на всички политики и дейности на Съюза. Поради това следва да се насърчават полезните взаимодействия и взаимното допълване с други програми на Съюза за финансиране, включително като се улеснява финансирането на дейности, които допълват стратегически интегрирани проекти и стратегически проекти за опазване на природата и подкрепят внедряването и възпроизвеждането на решения, разработени в рамките на програмата LIFE. Необходимо е координиране, за да се избегне двойното финансиране. Комисията и държавите членки следва да предприемат действия, за да се избегнат административното припокриване и административната тежест за бенефициерите по проектите, произтичащи от задължения за докладване по различни финансови инструменти.

(6) Програмата LIFE следва да допринася за устойчивото развитие и за постигането на целите на законодателството, стратегиите, плановете и международните ангажименти на Съюза в областта на околната среда и климата и, когато е приложимо, в областта на енергетиката, по-специално по отношение на Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие, Конвенцията за биологичното разнообразие ([7]) и Парижкото споразумение, прието съгласно Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата ([8]) (наричано по-нататък „Парижкото споразумение относно изменението на климата“), и, *inter alia*, Конвенцията на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ на ООН) за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда ([9]) (наричана по-нататък „Конвенцията от Орхус“), Конвенцията на ИКЕ на ООН за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния, Базелската конвенция на ООН за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане, Ротердамската конвенция на ООН относно процедурата за „предварително обосновано съгласие“ (PIC процедура) за определени опасни химични вещества и пестициди в международната търговия и Стокхолмската конвенция на ООН за устойчивите органични замърсители.

(7) Съюзът отдава голямо значение на дългосрочната устойчивост на резултатите от проектите, финансирани по програмата LIFE, и на способността тези резултати да бъдат гарантирани и запазени след изпълнението на проекта, *inter alia*, чрез продължаване, възпроизвеждане на проекти или прехвърляне на резултати.

(8) За да се спазят ангажиментите на Съюза в рамките на Парижкото споразумение относно изменението на климата, е необходимо Съюзът да се превърне в общество, което е устойчиво, кръгово, енергийноефективно, основано на възобновяема енергия, неутрално и стабилно по отношение на изменението на климата. Тази промяна на свой ред изисква действия, при които се обръща специално внимание на секторите с най-голям принос за настоящите равнища на емисии на парникови газове и замърсяване, които да насърчават енергийната ефективност и възобновяемата енергия, както и да допринасят за прилагането на рамката за политиките в областта на климата и енергетиката до 2030 г. и интегрираните национални планове на държавите членки в областта на енергетиката и климата и за изпълнението на дългосрочната стратегия на Съюза в областта на климата и енергетиката в съответствие с дългосрочните цели на Парижкото споразумение относно изменението на климата. Програмата LIFE следва да включва и мерки, които да допринасят за изпълнението на политиката на Съюза за адаптиране към изменението на климата, за да се намали уязвимостта спрямо неблагоприятните последици от изменението на климата.

([6]) Решение № 1386/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно Обща програма на Европейския съюз за действие за околната среда до 2020 година „Да живеем добре в пределите на нашата планета“ (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 171).

([7]) Решение 93/626/ЕИО на Съвета от 25 октомври 1993 г. за сключване на Конвенцията за биологичното разнообразие (ОВ L 309, 13.12.1993 г., стр. 1).

([8]) ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

([9]) ОВ L 124, 17.5.2005 г., стр. 4.

(9) Проектите в рамките на новата подпрограма „Преход към чиста енергия“ на програмата LIFE следва да са съсредоточени върху изграждането на капацитет и разпространението на знания, умения, иновативни техники, методи и решения за постигане на целите на законодателството и политиката на Съюза в областта на прехода към възобновяема енергия и по-голяма енергийна ефективност. По правило такова изграждане на капацитет и разпространение на знания са действия за координация и подкрепа с висока добавена стойност на равнището на Съюза, целящи премахването на пазарните пречки, които възпрепятстват социално-икономическия преход към устойчива енергия, и обикновено привличат малки и средни по размер субекти, както и множество заинтересовани страни, включително местни и регионални публични органи, и организации с нестопанска цел. Тези действия носят множество съпътстващи ползи, например справяне с енергийната бедност, подобряване на качеството на въздуха в сградите, намаляване на замърсителите на местно ниво благодарение на подобрения на енергийната ефективност и увеличаване на разпределяната възобновяема енергия, като освен това допринасят за създаването на положителен икономически ефект на местно равнище и за по-приобщаващ растеж.

(10) Необходимо е да се ускори трансформацията на енергийния сектор, за да се подпомогне смекчаването на последиците от изменението на климата и изпълнението на международните ангажименти на Съюза за намаляване на въглеродните емисии. Действията за изграждане на капацитет за подкрепа на енергийната ефективност и възобновяемата енергия, финансирани до 2020 г. в рамките на „Хоризонт 2020“ ([10]), следва да бъдат включени в новата подпрограма „Преход към чиста енергия“ на програмата LIFE, тъй като тяхната цел не е да финансират високи постижения и да създават иновации, а да улеснят внедряването на вече налични технологии за възобновяема енергия и енергийна ефективност, които да допринесат за смекчаване на последиците от изменението на климата. Програмата LIFE следва да включва всички заинтересовани страни и сектори, които участват в прехода към чиста енергия. Включването на такива дейности за изграждане на капацитет в програмата LIFE има потенциал да създаде полезни взаимодействия между подпрограмите и увеличава цялостната съгласуваност на финансирането от Съюза. Поради това следва да бъдат събирани и разпространявани данни за внедряването в проектите по програмата LIFE на съществуващи научноизследователски и новаторски решения, включително от програма „Хоризонт Европа“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета ([11]) (наричана по-нататък „Хоризонт Европа“), и предхождащите я програми.

(11) Оценката на въздействието, придружаваща предложението на Комисията за Директива(ЕС) 2018/2002 на Европейския парламент и на Съвета ([12]), с която се изменя Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([13]), сочи, че за изпълнението на целите на Съюза в областта на енергетиката до 2030 г. ще бъдат необходими допълнителни инвестиции в размер на 177 милиарда евро годишно през периода 2021 – 2030 г. Най-големите дефицити са свързани с инвестициите в намаляването на въглеродните емисии на сгради, за да се увеличи енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници с малък мащаб, където капиталът трябва да бъде насочен към силно децентрализирани проекти. Една от целите на подпрограмата „Преход към чиста енергия“, която включва енергийната ефективност и бързото внедряване на възобновяемата енергия, е да се изгради капацитет за разработване и обединяване на такива проекти, като по този начин се спомага и за усвояване на средства от европейските структурни и инвестиционни фондове и се насърчават инвестициите във възобновяема енергия и енергийна ефективност, като се използват и финансовите инструменти, осигурени съгласно Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета ([14]).

(12) Програмата LIFE е единствената програма, предназначена конкретно за действия в областта на околната среда и климата, и следователно има ключова роля за подкрепата за прилагането на законодателството и политиките на Съюза в тези области.

(13) Полезните взаимодействия с програмата „Хоризонт Европа“ следва да спомагат за набелязването и установяването на потребностите в областта на научните изследвания и иновациите за справяне с екологичните, климатичните и енергийните предизвикателства в Съюза по време на процеса за стратегическо планиране на научните изследвания и иновации в рамките на „Хоризонт Европа“. Програмата LIFE следва да продължи да действа като катализатор

([10]) Решение 2013/743/ЕС на Съвета от 3 декември 2013 г. за създаване на специфичната програма за изпълнение на „Хоризонт 2020“ — рамковата програма за научни изследвания и иновации (2014—2020 г.) и за отмяна на решения 2006/971/ЕО, 2006/972/ЕО, 2006/973/ЕО, 2006/974/ЕО и 2006/975/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 965).

([11]) Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1).

([12]) Директива (ЕС) 2018/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за изменение на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 210).

([13]) Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1).

([14]) Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30).

за прилагане на законодателството и политиката на Съюза в областта на околната среда и климата и, където е приложимо, в областта на енергетиката, включително чрез внедряване и използване на резултатите от научните изследвания и иновациите по „Хоризонт Европа“, и помощ за внедряването им в по-голям мащаб, ако това може да спомогне за разрешаването на проблеми в областта на околната среда, климата или енергийния преход. Европейският съвет по иновациите в рамките на „Хоризонт Европа“ може да оказва подкрепа за разширяването на мащаба и търговската реализация на нови революционни идеи, които могат да се появят в резултат на изпълнението на проекти по LIFE. Освен това следва да се вземат предвид и полезните взаимодействия с Фонда за иновации в рамките на системата за търговия с емисии, установена с Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([15]).

(14) За действие, за което е предоставено финансиране по програмата LIFE, следва да могат да бъдат предоставени средства и от други програми на Съюза, при условие че тези средства не обхващат едни и същи разходи. Действия, които получават кумулативно финансиране от различни програми на Съюза, следва да се одитират само веднъж и по начин, покриващ всички съответни програми на Съюза и приложимите за тях правила.

(15) От съобщението на Комисията от 3 февруари 2017 г. относно прегледа на изпълнението на политиките на ЕС в областта на околната среда: „Общи предизвикателства и начини за обединяване на усилията с цел постигане на по-добри резултати“ (EIR) става ясно, че е необходим значителен напредък, за да се ускори прилагането на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и да се засили интегрирането на целите, свързани с околната среда и климата, в други политики. Поради това програмата LIFE следва да действа като катализатор за справяне с хоризонталните и системните предизвикателства и за отстраняване на първопричините за установените в EIR слабости в изпълнението, както и за постигане на необходимия напредък чрез разработване, изпитване и възпроизвеждане на нови подходи; подкрепа на разработването, мониторинга и прегледа на политики; подобряване на управлението в областта на околната среда, изменението на климата и свързаните с енергийния преход въпроси, включително чрез засилване на участието на заинтересованите страни на всички равнища, изграждане на капацитет, комуникационни и осведомителни дейности; мобилизиране на инвестиции от инвестиционни програми на Съюза или други източници на финансиране и чрез подкрепа на действия за преодоляване на различните пречки пред ефективното изпълнение на ключовите планове, изисквани от законодателството в областта на околната среда.

(16) Спирането и обръщането на тенденцията на загуба на биологично разнообразие и на влошаването на състоянието на екосистемите, включително на морските екосистеми, изисква подкрепа за разработването, изпълнението, прилагането и оценяването на приложимото законодателство и политика на Съюза, включително съобщението на Комисията от 20 май 2020 г. относно стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. – „Да осигурим полагащото се място на природата в нашия живот“, Директива 92/43/ЕИО на Съвета ([16]), Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([17]) и Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета ([18]), по-специално чрез разширяване на базата от знания за разработване и изпълнение на политиките и чрез развитие, изпитване, демонстриране и прилагане на най-добрите практики и решения в малки мащаби или адаптирани към специфичните местни, регионални или национални особености, включително интегрирани подходи за изпълнението на рамките за приоритетни действия, приети съгласно Директива 92/43/ЕИО. Настоящият регламент следва да допринесе за интегрирането на действията в областта на биологичното разнообразие в политиките на Съюза и за постигането на общата амбиция да се предоставят 7,5% от годишните разходи по многогодишната финансова рамка за целите в областта на биологичното разнообразие през 2024 г. и 10% от годишните разходи по многогодишната финансова рамка за целите в областта на биологичното разнообразие през 2026 и 2027 г., като същевременно се вземат предвид съществуващите припокривания между целите в областта на климата и биологичното разнообразие.

Съюзът и държавите членки следва да проследяват своите разходи във връзка с биологичното разнообразие, за да изпълнят задълженията си за докладване съгласно Конвенцията за биологичното разнообразие. Изискванията за проследяване, предвидени в друго приложимо законодателство на Съюза, също следва да се съблюдават. Разходите на Съюза, свързани с биологичното разнообразие, следва да се проследяват в съответствие с ефективна, прозрачна и всеобхватна методика, която да бъде определена от Комисията в сътрудничество с Европейския парламент и Съвета, както е посочено в Междуинституционалното споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския

([15]) Директива 2003/87/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275 25.10.2003 г., стр. 32).

([16]) Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

([17]) Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7).

([18]) Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (ОВ L 317, 4.11.2014 г., стр. 35).

съюз и Европейската комисия от 16 декември 2020 г. относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси ([19]).

(17) Последните оценки, включително междинният преглед на стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2020 г. и проверката за пригодност на законодателството за опазване на природата, показват, че една от основните причини за недостатъчното прилагане на законодателството на Съюза за опазване на природата и на стратегията за биологичното разнообразие е липсата на адекватно финансиране.

Основните инструменти на Съюза за финансиране, включително Европейският фонд за регионално развитие, създаден с Регламент (ЕС) № 1301/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([20]) (наричан по-нататък „Европейският фонд за регионално развитие“) и Кохезионният фонд, създаден с Регламент (ЕС) № 1300/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([21]) (наричан по-нататък „Кохезионният фонд“), Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони, създаден с Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([22]) (наричан по-нататък „Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони“) и Европейският фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури и за отмяна на Регламент (ЕС) № 508/2014 (наричан по-нататък „Европейският фонд за морско дело, рибарство и аквакултури“), могат, като допълнение, съществено да допринесат за удовлетворяването на тези потребности. Програмата LIFE може в още по-висока степен да подобри ефективността на подобно интегриране чрез стратегически проекти за опазване на природата, които са предназначени да служат за катализатор за прилагането на законодателството и политиката на Съюза за опазване на природата и биологичното разнообразие, включително за изпълнение на действията, определени в рамките за приоритетни действия, приети съгласно Директива 92/43/ЕИО. Стратегическите проекти за опазване на природата следва да подкрепят програми за действие в държавите членки с цел интегриране на относими цели за опазване на природата и биологичното разнообразие в други политики и програми за финансиране, като по този начин се гарантира, че за изпълнение на тези политики се мобилизират адекватни средства.

Държавите членки следва да могат да решат в рамките на своите стратегически планове за общата селскостопанска политика да използват определена част от разпределените им средства по линия на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, за да привлекат подкрепа за действия, които допълват стратегическите проекти за опазване на природата съгласно определението в настоящия регламент.

(18) Насърчаването на кръговата икономика и ресурсната ефективност изисква промяна в начина, по който материалите и продуктите, включително пластмаси, се проектират, произвеждат, употребяват, ремонтират, използват повторно, рециклират и обезвреждат, и отделяне на внимание на целия жизнен цикъл на продуктите. Програмата LIFE следва да допринесе за прехода към модел на кръгова икономика чрез финансова подкрепа, насочена към различни участници като предприятия, публични органи и потребители, по-специално чрез прилагане, разработване и възпроизвеждане на най-добри технологии, практики и решения, адаптирани към специфичните местни, регионални или национални особености, включително чрез интегрирани подходи за прилагане на йерархията на отпадъците и чрез изпълнение на планове за управление на отпадъците, както и за предотвратяване на натрупването на отпадъци. Чрез подкрепа за изпълнението на съобщението на Комисията от 16 януари 2018 г. относно Европейската стратегия за пластмасите в кръговата икономика могат да се предприемат действия, по-специално за решаване на проблема с морските отпадъци.

(19) Високото равнище на опазване на околната среда е от основно значение за здравето и благосъстоянието на гражданите на Съюза. Програмата LIFE следва да подкрепя целите на Съюза по отношение на производството и употребата на химикали по начини, които да свеждат до минимум значителните неблагоприятни ефекти върху здравето на човека и върху околната среда, с оглед постигането на целта за нетоксична околна среда в Съюза.

([19]) ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 28

([20]) Регламент (ЕС) № 1301/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 289).

([21]) Регламент (ЕС) № 1300/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1084/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 281).

([22]) Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 487).

Програмата LIFE следва също така да подкрепя и дейности за улесняване на прилагането на Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([23]), за да се постигнат нива на шума, които не пораждат значително отрицателно въздействие и опасности за човешкото здраве.

(20) Дългосрочната цел на Съюза в областта на политиката за чистота на въздуха е да се постигнат равнища на качество на въздуха, които не пораждат значително отрицателно въздействие и рискове за човешкото здраве и околната среда, като същевременно се засилват полезните взаимодействия между подобряването на качеството на въздуха и намаляването на емисиите на парникови газове. Обществеността е много добре осведомена за замърсяването на въздуха и гражданите очакват органите да предприемат действия, по-специално в областите, в които населението и екосистемите са изложени на високи равнища на замърсители на въздуха. В Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета ([24]) се подчертава ролята, която финансирането от Съюза може да има за постигането на целите за чист въздух. Поради това програмата LIFE следва да подкрепя проекти, включително стратегически интегрирани проекти, които имат потенциал за привличане на публични и частни средства, както и да бъдат примери за най-добри практики и катализатори за изпълнението на планове и прилагането на законодателство за качеството на въздуха на местно, регионално, многорегионално, национално и транснационално равнище.

(21) С Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([25]) беше създадена рамка за защита на повърхностните води, крайбрежните води, преходните води и подземните води на Съюза. Постигането на целите на посочената директива ще бъде подкрепено от по-добро изпълнение на целите на политиката за водите и интегриране на тези цели в други области на политиката. Поради това програмата LIFE следва да подкрепя проекти, които допринасят за ефективното прилагане на Директива 2000/60/ЕО и на друго приложимо законодателство на Съюза в областта на водите, с което се насърчава постигането на добро състояние на водните обекти на Съюза чрез прилагане, разработване и възпроизвеждане на най-добри практики, както и чрез мобилизиране на допълнителни действия по други програми или финансови източници на Съюза.

(22) Опазването и възстановяването на морската среда е една от основните цели на политиката на Съюза в областта на околната среда. Програмата LIFE следва да подкрепя следните дейности: управлението, опазването, възстановяването и мониторинга на биологичното разнообразие и морските екосистеми, по-специално в морските защитени зони по „Натура 2000“, както и защитата на видовете в съответствие с рамките за приоритетни действия, приети съгласно Директива 92/43/ЕИО; постигането на добро състояние на околната среда в съответствие с Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([26]); насърчаването на чисти и „здрави“ морета; изпълнението на съобщението на Комисията от 16 януари 2018 г. относно Европейската стратегия за пластмасите в кръговата икономика, по-специално за справяне с проблема с изгубените риболовни уреди и морските отпадъци; и насърчаването на участието на Съюза в международното управление на океаните, което е от съществено значение за постигане на целите на Програмата на Организацията на обединените нации до 2030 г. за устойчиво развитие и за осигуряване на „здрави“ океани за бъдещите поколения. Стратегическите интегрирани проекти и стратегическите проекти за опазване на природата в рамките на програмата LIFE следва да съдържат подходящи действия, целящи опазването на морската среда.

(23) Подобряването на управлението в областта на околната среда, изменението на климата и свързаните с енергийния преход въпроси изисква участието на гражданското общество, което може да се постигне чрез повишаване на осведомеността на обществеността, включително посредством комуникационна стратегия, съобразена с новите медии и социалните мрежи, ангажираност на потребителите и разширяване на участието на заинтересованите страни, включително неправителствените организации (НПО), в консултации по свързани с темата политики и при тяхно осъществяване, на всички равнища. Поради това е целесъобразно програмата LIFE да подкрепя широк кръг от НПО, както и мрежи на организации с нестопанска цел, които преследват цел от общ интерес за Съюза и които развиват дейност предимно в областта на околната среда или действията във връзка с климата, като предоставя по конкурентен и прозрачен начин безвъзмездни средства за оперативни разходи, за да помага на тези НПО, мрежи и субекти да допринасят реално за политиката на Съюза и да изграждат и укрепват капацитета си да се превърнат в по-ефикасни партньори.

([23]) Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2002 г. относно оценката и управлението на шума в околната среда (ОВ L 189, 18.7.2002 г., стр. 12).

([24]) Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35/ЕО и за отмяна на Директива 2001/81/ЕО (ОВ L 344, 17.12.2016 г., стр. 1).

([25]) Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

([26]) Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия) (ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19).

(24) Въпреки че подобряването на управлението на всички равнища следва да бъде цел, съдържаща се във всички подпрограми на програмата LIFE, програмата LIFE следва да подкрепя разработването, прилагането, изпълнението и спазването на достиженията на правото в областта на околната среда и климата, и по-специално на хоризонталното законодателство относно управлението на околната среда, включително законодателството за прилагане на Конвенцията от Орхус.

(25) Програмата LIFE следва да подготвя пазарните участници и да ги подкрепя за прехода към икономика, която е устойчива, кръгова, енергийноефективна, основана на възобновяема енергия, неутрална и стабилна по отношение на изменението на климата, чрез изпробване на нови бизнес възможности, повишаване на професионалните умения, улесняване на достъпа на потребителите до устойчиви продукти и услуги, ангажиране и предоставяне на възможности на влиятелни личности и изпробване на нови методи за адаптиране на съществуващите процеси и бизнес средата. За да се съдейства за по-широко пазарно внедряване на устойчиво развити решения, следва да се насърчават приемането от страна на обществеността и ангажираността на потребителите.

(26) Програмата LIFE е разработена в подкрепа на демонстрирането на техники, подходи и най-добри практики, които могат да бъдат възпроизведени и разширени. Намирането на новаторски решения ще допринесе за подобряването на екологичните характеристики и на устойчивостта, по-специално за развитието на устойчиви селскостопански практики в областите, свързани с активност в сферата на климата, водите, почвите, биологичното разнообразие и отпадъците. В това отношение следва да се обърне особено внимание на полезните взаимодействия с други програми и политики, например Европейското партньорство за иновации за селскостопанска производителност и устойчивост и Схемата на ЕС за управление по околна среда и одит.

(27) На равнището на Съюза големи инвестиции в действия в областта на околната среда и климата се финансират предимно чрез основните програми за финансиране от Съюза. Поради това е наложително да се увеличат усилията за интегриране, да се гарантира устойчивост, ориентираност към биологичното разнообразие и към климата на дейности по другите програми на Съюза за финансиране и да се включат гаранции за устойчивост във всички инструменти на Съюза. В своята роля на катализатор стратегическите интегрирани проекти и стратегическите проекти за опазване на природата, които трябва да бъдат разработени в рамките на програмата LIFE, следва да увеличат възможностите за финансиране по тези програми за финансиране и други източници на финансиране, като например национални фондове, и да създадат полезни взаимодействия.

(28) Успехът на стратегическите проекти за опазване на природата и на стратегическите интегрирани проекти зависи от тясното сътрудничество между националните, регионалните и местните органи и недържавните участници, обхванати от целите на програмата LIFE. Поради това следва да се прилагат принципите на прозрачност и оповестяване във връзка с решенията за разработването, изпълнението, оценката и мониторинга на проектите, по-специално в случай на интегриране или когато участват множество източници на финансиране.

(29) Предвид важността на борбата с изменението на климата по координиран и амбициозен начин в съответствие с ангажиментите на Съюза за изпълнение на Парижкото споразумение относно изменението на климата и целите на ООН за устойчиво развитие, програмата LIFE ще допринесе за интегриране на действията в областта на климата и за постигане на общата цел от поне 30% от разходите на бюджета на ЕС за подкрепа на целите, свързани с климата. Очаква се действията по програмата LIFE да позволят насочването на 61% от общия финансов пакет на програмата към цели, свързани с климата. Подходящите действия ще бъдат набелязани по време на подготовката и изпълнението на програмата LIFE и ще бъдат преоценени в рамките на съответните прегледи и оценки. В съответствие с Европейския зелен пакт действията по програмата LIFE следва да зачитат принципа за ненанасяне на вреда.

(30) При изпълнението на програмата LIFE следва да се обърне надлежно внимание на стратегията за най-отдалечените региони, която се съдържа в съобщението на Комисията от 24 октомври 2017 г. относно засиленото и обновено стратегическо партньорство с най-отдалечените региони на ЕС, в съответствие с член 349 ДФЕС и предвид специфичните нужди и уязвимостта на тези региони. Освен това следва да се вземат предвид и други политики на Съюза, различни от тези за околната среда, климата и приложимите политики в областта на енергетиката.

(31) В подкрепа на изпълнението на програмата LIFE Комисията следва да си сътрудничи с мрежата на националните звена за контакт по програмата LIFE, за да се насърчи сътрудничеството, насочено към подобряването и повишаването на ефективността на услугите на националните звена за контакт в Съюза, и да се постигне по-високо общо качество на подадените предложения, следва също да организира семинари и работни срещи, да публикува списъци с проекти, финансирани по програмата LIFE, или да предприеме други дейности, например медийни кампании, за

по-добро разпространяване на резултатите от проектите и за улесняване на обмена на опит, познания и най-добри практики и на възпроизвеждането на резултатите от проектите в Съюза, като по този начин насърчава сътрудничеството и комуникацията. Тези дейности следва да са насочени по-специално към държавите членки със слабо усвояване на средствата и да улесняват комуникацията и сътрудничеството между бенефициерите, заявителите и заинтересованите страни по приключили или текущи проекти в една и съща област. От съществено значение е адресат на тези дейности за комуникация и сътрудничество да бъдат регионалните и местните органи и заинтересовани страни.

(32) В програмата LIFE качеството следва да е критерият, ръководещ оценката на проекта и процеса на възлагане. За да се улесни изпълнението на целите на програмата LIFE в Съюза и да се насърчи постигането на високо качество на предложенията за проекти, следва да се осигури финансиране на проекти за техническа помощ, целящи ефективно участие в програмата LIFE. Комисията следва да се стреми да постигне ефективен, основан на качеството географски обхват в целия Съюз, включително чрез оказване на подкрепа на държавите членки за повишаване на качеството на проектите чрез изграждане на капацитет. Критериите за ниска степен на ефективно участие, за допустими дейности и за възлагане по програмата LIFE следва да бъдат определени в многогодишната работна програма въз основа на участието и успеваемостта на заявителите от съответните държави членки, като се вземат предвид, *inter alia*, населението и неговата гъстота, общата площ на защитените зони по „Натура 2000“ за всяка държава членка, изразена като дял от общата площ по „Натура 2000“ и дял от територията на държавата членка, обхващаща защитени зони по „Натура 2000“. Допустимите дейности следва да бъдат от такова естество, че да целят подобряването на качеството на заявените проекти.

(33) В съответствие със съобщението на Комисията от 18 януари 2018 г. относно действията на ЕС за подобряване на спазването на законодателството и управлението в областта на околната среда, мрежата на Европейския съюз за прилагане и спазване на правото в областта на околната среда (IMPEL), Европейската мрежа на прокурорите за околната среда (ENPE) и Форумът на съдиите от Европейския съюз за околната среда (EUFJE) бяха създадени с цел да се улесни сътрудничеството между държавите членки и да имат единствена по рода си роля за прилагането на законодателството на Съюза в областта на околната среда. Те допринасят съществено за засилване на съгласуването при изпълнението и прилагането на законодателството на Съюза в областта на околната среда на цялата му територия, за избягване на нарушаването на конкуренцията и за подобряване на качеството на екологичните инспекции и механизмите за правоприлагане чрез свързана в мрежа система както на равнището на Съюза, така и на равнището на държавите членки, и правят възможен обмена на информация и опит на различни административни нива чрез обучение и задълбочени дискусии по въпроси, свързани с околната среда, и аспекти на правоприлагането, включително процеси на мониторинг и по издаване на разрешения. С оглед на техния принос за постигането на целите на програмата LIFE е целесъобразно да се разреши предоставянето на безвъзмездни средства на IMPEL, EUFJE и ENPE без покана за представяне на предложения, за да продължи осигуряването на подкрепа за дейностите на тези органи. Освен това, съгласно общите изисквания на Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета ([27]) (наричан по-нататък „Финансовият регламент“) са възможни и други случаи, в които не е необходима покана за представяне на предложения, например за органи, определени от държавите членки и действащи под тяхна отговорност, когато тези държави членки са определени като бенефициери на безвъзмездни средства в законодателен акт на Съюза.

(34) Целесъобразно е да се определи финансов пакет за програмата LIFE, който да представлява основната референтна сума по смисъла на точка 18 от Междуинституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси, за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.

(35) Максималните ставки на съфинансиране на безвъзмездните средства, финансирани по програмата LIFE, следва да се определят на равнищата, необходими за поддържане на ефективното ниво на подкрепа, осигурено от програмата LIFE. За да бъде отразена необходимата адаптивност в контекста на съществуващия набор от действия и субекти, конкретните ставки на съфинансиране следва да способстват едновременно за гарантирането на сигурност и за поддържането на известна гъвкавост, която да се предоставя според конкретните нужди или изисквания. Конкретните ставки на съфинансиране следва винаги да бъдат обвързани с установените приложими максимални ставки на съфинансиране.

([27]) Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

(36) Финансовият регламент, приет от Европейския парламент и Съвета въз основа на член 322 от Договора за функционирането на Европейския съюз, се прилага за настоящия регламент. Във Финансовия регламент са предвидени правилата относно изпълнението на бюджета на Съюза, включително правилата относно безвъзмездните средства, наградите, поръчките, непрякото управление, финансовите инструменти, бюджетните гаранции, финансовата помощ и възстановяването на разходите на външните експерти и се предвижда контрола върху отговорността на финансовите оператори. Правилата, приети въз основа на член 322 ДФЕС, включват и общ режим на обвързване с условия с цел защита на бюджета на Съюза.

(37) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([28]), и регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95 ([29]), (Евратом, ЕО) № 2185/96 ([30]) и (ЕС) 2017/1939 ([31]) на Съвета финансовите интереси на Съюза трябва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством мерки, свързани с предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, със събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, с налагане на административни санкции. По-специално, в съответствие с регламенти (Евратом, ЕО) № 2185/96 и (ЕС, Евратом) № 883/2013 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) има правомощието да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване наличието на измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза.

В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Европейската прокуратура са предоставени правомощия да извършва разследване и наказателно преследване за престъпления срещу финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета ([32]). В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защита на финансовите интереси на Съюза, да предоставят правата и достъпа, необходими на Комисията, на OLAF, на Сметната палата и, по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, на Европейската прокуратура, и да гарантират, че всички трети лица, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

(38) Видовете финансиране и методите за изпълнение на бюджета на програмата LIFE следва да се избират в зависимост от възможностите за осъществяване на конкретните цели на действията и за постигане на резултати, като се вземат предвид по-специално разходите за проверките, административната тежест и очакваният риск от неспазване. По отношение на безвъзмездните средства следва да бъде разгледано използването на еднократни суми, единни ставки и стандартни таблици за единичните разходи. Комисията следва да гарантира, че прилагането е лесно разбираемо, и да насърчава реалното опростяване за организаторите на проекти.

(39) Когато е целесъобразно, политическите цели на програмата LIFE следва да бъдат преследвани посредством финансови инструменти и бюджетни гаранции в рамките на Регламент (ЕС) 2021/523, включително посредством разпределените средства от програмата LIFE, както е посочено в многогодишните работни програми по посочената програма.

(40) В съответствие с член 94 от Решение 2013/755/ЕС на Съвета ([33]), субекти, установени в отвъдморски страни и територии, имат право да получават финансиране при спазване на правилата и целите на програмата LIFE и на евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска страна или територия. Участието на тези субекти в програмата LIFE следва да се съсредоточи главно върху проекти в рамките на подпрограмата за опазването на природата и биологичното разнообразие.

([28]) Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

([29]) Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

([30]) Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

([31]) Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

([32]) Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

([33]) Решение 2013/755/ЕС на Съвета от 25 ноември 2013 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз („Решение за отвъдморско асоцииране“) (ОВ L 344, 19.12.2013 г., стр. 1).

(41) Доброволната схема в областта на биологичното разнообразие и екосистемните услуги в европейските отвъдморски територии (BEST) насърчава опазването на биологичното разнообразие, включително на морското биологично разнообразие, и устойчивото използване на екосистемните услуги, включително екосистемни подходи за адаптиране към изменението на климата и смекчаване на последиците от него, в най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии на Съюза. Чрез подготвителното действие BEST, прието през 2011 г., както и чрез последващата програма BEST 2.0 и проекта BEST RUP, BEST способства за повишаване на осведомеността за значението, което най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии имат за околната среда, и за ключовата им роля при опазването на биологичното разнообразие в световен мащаб. По приблизителни оценки на Комисията необходимата финансова подкрепа за проекти по места в тези територии възлиза на 8 милиона евро годишно. В министерските си декларации от 2017 и 2018 г. отвъдморските страни и територии изразиха задоволството си от тази схема за предоставяне на безвъзмездни средства в малък размер в подкрепа на биологичното разнообразие. В този контекст е целесъобразно програмата LIFE да финансира предоставянето на безвъзмездни средства в малък размер за биологичното разнообразие, включително действия за изграждане на капацитет и действия, които имат катализиращ ефект, в най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии.

(42) Програмата LIFE следва да бъде отворена за участие на трети държави в съответствие със споразуменията между Съюза и тези държави, които установяват конкретните условия за тяхното участие.

(43) Трети държави, които са членове на Европейското икономическо пространство (ЕИП), могат да участват в програми на Съюза в рамките на сътрудничеството, установено съгласно Споразумението за Европейското икономическо пространство ([34]), което предвижда, че програмите се изпълняват въз основа на решение, прието съгласно посоченото споразумение. Трети държави могат също да участват въз основа на други правни инструменти. В настоящия регламент следва да бъде въведена специална разпоредба, съдържаща изискването третите държави да предоставят правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, на OLAF и на Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия.]

(44) Съгласно точки 22 и 23 от Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ([35]) програмата LIFE следва да се подложи на оценка въз основа на информация, събрана чрез прилагането на специалните изисквания за мониторинг, като същевременно се избягват административната тежест, по-специално за държавите членки, и свръхрегулирането. Когато е целесъобразно, тези изисквания следва да включват измерими показатели, които да служат като основа за оценяване на последиците от програмата LIFE по места. Цялостното въздействие на програмата LIFE се натрупва в резултат от различни видове непряк, дългосрочен и трудно измерим принос към постигането на пълния набор от цели на Съюза в областта на околната среда и климата. За мониторинга на програмата LIFE показателите за прякото изпълнение и изискванията за проследяване, посочени в настоящия регламент, следва да бъдат допълнени чрез обединяване на специфични показатели на равнището на проекта, описани в многогодишни работни програми или покани за представяне на предложения, например по отношение на „Натура 2000“ и емисиите на някои замърсители на въздуха.

(45) С цел да се гарантират еднакви условия за прилагане на настоящия регламент, свързани с приемането на многогодишните работни програми, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([36]).

(46) С цел да се гарантира, че подкрепата по програмата LIFE, както и нейното изпълнение, са съобразени с политиките и приоритетите на Съюза, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 ДФЕС, за да изменя настоящия регламент, като прави преглед и допълва показателите, или да допълва настоящия регламент, като определя конкретни показатели за всяка подпрограма и вид проект, а така също и за създаването на рамка за мониторинг и оценка. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложени в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

([34]) ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3.
([35]) ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.
([36]) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

(47) Доколкото целите на настоящия регламент, а именно да допринесе чрез добро управление и многостранен подход за висока степен на опазване на околната среда и амбициозни действия в областта на климата, за устойчиво развитие и за постигане на целите, залегнали в законодателството, стратегиите, плановете и международните ангажименти на Съюза в областта на околната среда, биологичното разнообразие, климата, кръговата икономика, и когато е приложимо — в областта на възобновяемата енергия и енергийната ефективност, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците на настоящия регламент могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.

(48) Поради това Регламент (ЕС) № 1293/2013 следва да бъде отменен.

(49) Целесъобразно е да се осигури плавен преход без прекъсване между предходната програма за околната среда и действията по климата (LIFE) и програмата LIFE, а началото на програмата LIFE да се съгласува с това на многогодишната финансова рамка, както е определена в Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093. Поради това настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност и следва да се прилага с обратно действие от 1 януари 2021 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава Програма за околната среда и действията по климата (LIFE) (наричана по-нататък „програмата LIFE“) за периода на многогодишната финансова рамка 2021—2027 г. Продължителността на програмата LIFE е съобразена с продължителността на многогодишната финансова рамка.

С настоящия регламент се определят също така целите на програмата LIFE, бюджетът ѝ за периода 2021—2027 г., формите на финансиране от Съюза и правилата за предоставяне на такова финансиране.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1) „стратегически проекти за опазване на природата“ означава проекти, с които се подкрепя постигането на целите за опазване на природата и биологичното разнообразие, като в държавите членки се изпълняват съгласувани програми за действие с цел интегрирането на тези цели и приоритети в други политики и инструменти за финансиране, включително чрез координираното изпълнение на рамките за приоритетни действия, приети съгласно Директива 92/43/ЕИО;

2) „стратегически интегрирани проекти“ означава проекти, с които се изпълняват в регионален, многорегионален, национален или транснационален мащаб стратегии или планове за действие в областта на околната среда или климата, които са разработени от органи на държавите членки и се изискват от специално законодателство или политики на Съюза в областта на околната среда и климата или, когато е приложимо, в областта на енергетиката, като същевременно се гарантира участието на заинтересованите страни и се насърчава мобилизирането на най-малко един друг европейски, национален или частен източник на финансиране и координирането с него;

3) „проекти за техническа помощ“ означава проекти, с които се подкрепя развитието на капацитет за участие в стандартни проекти за действия, подготовката на стратегически проекти за опазване на природата и стратегически интегрирани проекти, подготовката за достъп до други финансови инструменти на Съюза или други мерки, необходими за подготовката на окрупняването на мащаба и възпроизвеждането на резултатите от други проекти, финансирани по програмата LIFE, предшестващите я програми или други програми на Съюза, с оглед на постигането на целите на програмата LIFE, установени в член 3; тези проекти могат да включват и изграждане на капацитет във връзка с дейностите на органите на държавите членки за ефективното участие в програмата LIFE;

4) „стандартни проекти за действия“ означава проекти, различни от стратегическите интегрирани проекти, стратегически проекти за опазване на природата или проектите за техническа помощ, с които се преследват специфичните цели на програмата LIFE;

5) „операции за смесено финансиране“ означава действия, подкрепени от бюджета на Съюза, включително в рамките на механизми за смесено финансиране съгласно член 2, точка 6 от Финансовия регламент, при които се съчетават форми на неподлежаща на връщане подкрепа, финансови инструменти от бюджета на Съюза или и двете с форми на подлежаща на връщане подкрепа от финансови институции в областта на развитието или от други публични финансови институции, както и от търговски финансови институции и инвеститори;

6) „правен субект“ означава физическо лице или юридическо лице, учредено и признато в това си качество съгласно националното право, правото на Съюза или международното право, което има правосубектност и може, като действа от свое име, да упражнява права и да поема задължения или, в съответствие с член 197, параграф 2, буква в) от Финансовия регламент — субект, който няма правосубектност.

Член 3

Цели

1. Общата цел на програмата LIFE е да допринесе за преминаване към икономика, която е устойчива, кръгова, енергийноефективна, основана на възобновяема енергия, неутрална и стабилна по отношение на изменението на климата, за опазване, възстановяване и подобряване на качеството на околната среда, включително въздуха, водата и почвата, както и за спиране и обръщане на тенденцията на загуба на биологично разнообразие и за борба с влошаване на състоянието на екосистемите, включително чрез подкрепа за функционирането и управлението на мрежата „Натура 2000“, като по този начин се допринася за устойчивото развитие. Освен това програмата LIFE подкрепя изпълнението на програмите за действие от общ характер, приети в съответствие с член 192, параграф 3 ДФЕС.

2. Програмата LIFE има следните специфични цели:

а) да разработва, демонстрира и насърчава иновативни техники, методи и подходи за постигане на целите, залегнали в законодателството и политиката на Съюза в областта на околната среда, включително опазването на природата и биологичното разнообразие, и в областта на действията по климата, включително прехода към възобновяема енергия и повишена енергийна ефективност, както и да допринася за обогатяването на базата от знания и за прилагането на най-добрите практики, по-специално по отношение на опазването на природата и биологичното разнообразие, включително чрез подкрепа за мрежата „Натура 2000“;

б) да подкрепя разработването, изпълнението, мониторинга и прилагането на съответното законодателство и политика на Съюза в областта на околната среда, включително опазването на природата и биологичното разнообразие, и в областта на действията по климата, както и прехода към възобновяема енергия или повишена енергийна ефективност, включително като се подобрява управлението на всички равнища, по-специално чрез укрепване на капацитета на публичните и частните участници и участието на гражданското общество;

в) да действа като катализатор на широкомащабното внедряване на успешни технически и свързани с политиката решения за прилагане на съответното законодателство и политика на Съюза в областта на околната среда, включително опазването на природата и биологичното разнообразие, и в областта на действията по климата, както и прехода към възобновяема енергия или повишена енергийна ефективност, чрез възпроизвеждането на резултати, включването на съответните цели в други политики и в практиките на публичния и частния сектор, мобилизирането на инвестиции и подобряването на достъпа до финансиране.

Член 4

Структура

Програмата LIFE има следната структура:

1) област на околната среда, която обхваща:

а) подпрограма „Опазване на природата и биологичното разнообразие“;

б) подпрограма „Кръгова икономика и качество на живот“;

2) област на действията по климата, която обхваща:

а) подпрограма „Смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към това изменение“;

б) подпрограма „Преход към чиста енергия“.

Член 5

Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на програмата LIFE за периода от 1 януари 2021 до 31 декември 2027 г. възлиза на 5 432 000 000 EUR по текущи цени.

2. Индикативното разпределение на сумата, посочена в параграф 1, е:

а) 3 488 000 000 EUR за област „Околна среда“, от които

i) 2 143 000 000 EUR за подпрограма „Опазване на природата и биологичното разнообразие“, и

ii) 1 345 000 000 EUR за подпрограма „Кръгова икономика и качество на живот“;

б) 1 944 000 000 EUR за област „Действията по климата“, от които

i) 947 000 000 EUR за подпрограма „Смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към това изменение“, и

ii) 997 000 000 EUR за подпрограма „Преход към чиста енергия“.

3. Посочените в параграфи 1 и 2 суми не засягат разпоредбите за гъвкавост, предвидени в Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 и във Финансовия регламент.

4. Независимо от параграф 2, най-малко 60% от бюджетните ресурси, разпределени за проекти, подкрепяни с безвъзмездни средства за действия в областта на околната среда, посочена в параграф 2, буква а), се заделят за безвъзмездни средства за проекти в подкрепа на подпрограмата за опазване на природата и биологичното разнообразие, посочена в параграф 2, буква а), подточка i).

5. По програмата LIFE може да се финансират дейности на Комисията за техническа и административна помощ за изпълнението ѝ, например за подготвителни, мониторингови, контролни и одитни дейности и дейности за оценка, включително корпоративни информационни системи и дейности в мрежа в подкрепа на националните звена за контакт по програмата LIFE, включително обучение, дейности за взаимно обучение и мероприятия за обмен на опит.

6. По програмата LIFE може да се финансират дейности, изпълнявани от Комисията в подкрепа на подготовката, прилагането и интегрирането на законодателството и политиките в областта на околната среда и климата или съответното законодателство и политики в областта на енергетиката на Съюза за постигане на целите, установени в член 3. Тези дейности може да включват:

а) информационни и комуникационни дейности, включително кампании за повишаване на осведомеността и корпоративна комуникация относно политическите приоритети на Съюза, както и относно хода на изпълнение и транспониране на законодателството в областта на околната среда и климата или приложимото законодателство в областта на енергетиката на Съюза;

б) проучвания, наблюдения, моделиране и разработка на сценарии;

в) подготовка, прилагане, мониторинг, проверка и оценка на законодателство, политики и програми, както и оценка и анализ на проекти, които не са финансирани по програмата LIFE, ако те служат за постигане на целите, установени в член 3;

г) работни срещи, конференции и заседания;

д) работа в мрежа и платформи за най-добри практики;

е) други дейности, например присъждане на награди.

Член 6

Трети държави, асоциирани към програмата LIFE

1. Програмата LIFE е отворена за участието на следните трети държави:

а) членки на Европейската асоциация за свободна търговия, които са членки на Европейското икономическо пространство — в съответствие с условията, определени в Споразумението за Европейското икономическо пространство;

б) присъединяващи се държави, държави кандидатки и държави потенциални кандидатки — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;

в) държави в рамките на европейската политика за съседство — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;

г) други трети държави в съответствие с условията, определени в специално споразумение, обхващащо участието на третата държава в програми на Съюза, при условие че споразумението:

i) гарантира справедлив баланс по отношение на приноса и ползите за третата държава, участваща в програмите на Съюза;

ii) определя условията за участието в програмите, включително изчисляването на финансовия принос за индивидуални програми и административните разходи по програмите;

iii) не предоставя на третата държава правомощия за вземане на решения по отношение на програмата на Съюза;

iv) гарантира правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси.

Приносът, посочен в първа алинея, буква г), точка ii), представлява целеви приходи съгласно член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.

2. Когато трета държава участва в програмата LIFE въз основа на решение, прието съгласно международно споразумение, или въз основа на друг правен инструмент, третата държава предоставя правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, OLAF и Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия. По отношение на OLAF тези права включват правото да се извършват разследвания, включително проверки и инспекции на място, предвидено в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013.

Член 7

Международно сътрудничество

В процеса на изпълнение на програмата LIFE е възможно сътрудничество със съответните международни организации и с техните институции и органи, когато това е необходимо за постигането на целите, установени в член 3.

Член 8

Полезни взаимодействия с други програми на Съюза

Комисията улеснява последователното изпълнение на програмата LIFE. Комисията и държавите членки улесняват осигуряването на координация и съгласуваност с Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) (наричан по-нататък „Европейският социален фонд+“), Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, „Хоризонт Европа“, Механизма за свързване на Европа, създаден с Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([37]) и програмата InvestEU, създадена с Регламент (ЕС) 2021/523 с цел да се създадат полезни взаимодействия, по-специално по отношение на стратегическите проекти за опазване на природата и стратегическите интегрирани проекти, и да се подкрепи внедряването и възпроизвеждането на разработени по програмата LIFE решения. Комисията и държавите членки полагат усилия за постигане на взаимно допълване на всички равнища.

Член 9

Изпълнение и форми на финансиране от Съюза

1. Комисията изпълнява програмата LIFE при условията на пряко управление или при условията на непряко управление с органите, посочени в член 62, параграф 1, буква в) от Финансовия регламент.

2. По програмата LIFE може да се предоставя финансиране чрез всяка една от формите, предвидени във Финансовия регламент, по-специално безвъзмездни средства, награди и поръчки. По нея може да се предоставя също така финансиране под формата на финансови инструменти в рамките на операции за смесено финансиране.

3. Най-малко 85% от бюджета за програмата LIFE се разпределят:

а) за безвъзмездни средства съгласно член 11, параграфи 2 и 5;

б) за проекти, финансирани посредством други форми на финансиране, до степента, определена в многогодишната работна програма, посочена в член 18; или

в) когато е целесъобразно и до степента, определена в многогодишната работна програма, посочена в член 18, за финансиране под формата на финансови инструменти в рамките на операции за смесено финансиране по параграф 2 от настоящия член.

Комисията гарантира, че проектите, финансирани чрез други форми на финансиране, съответстват изцяло на целите, установени в член 3.

Максималният размер на сумата, разпределена за безвъзмездни средства съгласно член 11, параграф 4, е 15 милиона евро.

4. Максималните ставки на съфинансиране за допустимите действия, посочени в член 11, параграф 2, букви а) — г) от настоящия регламент, са до 60% от допустимите разходи и до 75% за проекти, финансирани по подпрограмата за опазване на природата и биологичното разнообразие, по-специално свързаните с приоритетни местообитания или видове в рамките на прилагането на Директива 92/43/ЕИО или свързаните с видове птици, разглеждани като приоритетни за финансиране от Комитета за адаптиране към техническия и научния прогрес, създаден съгласно член 16 от Директива 2009/147/ЕО, когато това е необходимо за постигане на целта за опазване. За действията, посочени в член 11, параграф 6 от настоящия регламент, максималната ставка на съфинансиране е 70% от допустимите разходи. Без да се засягат съответните предварително определени максимални ставки на съфинансиране, специфичните ставки се конкретизират допълнително в многогодишната работна програма, посочена в член 18 от настоящия регламент. Специфичните ставки могат да бъдат адаптирани в съответствие с изискванията на всяка подпрограма, вид проект или вид безвъзмездни средства.

([37]) Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа, за изменение на Регламент (ЕС) № 913/2010 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 680/2007 и (ЕО) № 67/2010 (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 129).

За посочените в член 11, параграф 4 проекти максималните ставки на съфинансиране не надвишават 95% от допустимите разходи през периода на първата многогодишна работна програма; за втората многогодишна работна програма ставката на съфинансиране е 75% от допустимите разходи, при условие че ставката е потвърдена в работната програма.

5. В програмата LIFE качеството е критерият, ръководещ оценката на проектите и процеса на възлагане. Комисията се стреми към ефективен, основан на качеството географски обхват в целия Съюз, включително чрез оказване на подкрепа на държавите членки за повишаване на качеството на проектите чрез изграждане на капацитет.

ГЛАВА II

Допустимост

Член 10

Безвъзмездни средства

Безвъзмездните средства по програмата LIFE се предоставят и управляват в съответствие с дял VIII от Финансовия регламент.

Член 11

Допустими действия

1. Допустими за финансиране са само действия, с които се постигат целите, установени в член 3.

2. С безвъзмездни средства може да се финансират следните видове действия:

а) стратегически проекти за опазване на природата в рамките на подпрограмата, посочена в член 4, параграф 1, буква а);

б) стратегически интегрирани проекти в рамките на подпрограмите, посочени в член 4, параграф 1, буква б) и параграф 2, букви а) и б);

в) проекти за техническа помощ;

г) стандартни проекти за действия;

д) други действия, необходими за постигане на общата цел, установена в член 3, параграф 1, включително действия за координиране и подкрепа, насочени към изграждане на капацитет, разпространение на информация и знания и повишаване на осведомеността в подкрепа на прехода към възобновяема енергия и повишена енергийна ефективност.

3. Проектите в рамките на подпрограмата за опазване на природата и биологичното разнообразие, свързани с управлението, възстановяването и мониторинга на защитени зони по „Натура 2000“ в съответствие с директиви 92/43/ЕИО и 2009/147/ЕО, отчитат приоритетите, определени в националните и регионалните планове, стратегии и политики за опазване на природата и биологичното разнообразие, включително в рамките за приоритетни действия, приети съгласно Директива 92/43/ЕИО.

4. Проектите за техническа помощ за изграждане на капацитет, свързани с дейностите на органите на държавите членки за подобряване на ефективното участие в програмата LIFE, подкрепят дейностите на държавите членки с ниска степен на ефективно участие с цел подобряване на услугите на националните звена за контакт в целия Съюз и повишаване на общото качество на подадените предложения.

5. С безвъзмездни средства може да бъдат финансирани дейности извън държава членка или свързана с нея отвъдморска страна или територия, при условие че проектът преследва целите на Съюза в областта на околната среда и климата и че тези дейности са необходими за осигуряване на ефективността на мерките, осъществявани в държава членка или свързана с нея отвъдморска страна или територия, или за подкрепа на международни споразумения, по които Съюзът е страна, чрез предоставяне на средства за организирането на многостранни конференции. Максималният принос, предоставен за международни споразумения с цел организиране на многостранни конференции, е 3,5 млн. евро за продължителността на програмата LIFE, посочена в член 1, и тези безвъзмездни средства не се вземат предвид за достигането на прага, посочен в член 9, параграф 3, първа алинея.

6. С безвъзмездни средства за оперативни разходи се оказва подкрепа за функционирането на организации с нестопанска цел, които участват в разработването, изпълнението и прилагането на законодателството и политиката на Съюза и работят предимно в областта на околната среда или действията по климата, включително на енергийния преход, в съответствие с целите на програмата LIFE, установени в член 3.

Член 12

Допустими субекти

1. В допълнение към критериите, установени в член 197 от Финансовия регламент, за субектите се прилагат и критериите за допустимост, определени в параграфи 2 и 3 от настоящия член.

2. Допустими са следните субекти:

а) правни субекти, установени в която и да е от следните държави или територии:

i) държава членка или отвъдморска страна или територия, свързана с нея;

ii) трета държава, асоциирана към програмата LIFE;

iii) други трети държави, изброени в многогодишната работна програма, посочена в член 18, при условията, установени в параграфи 4 и 5 от настоящия член;

б) всеки правен субект, създаден съгласно правото на Съюза, или всяка международна организация.

3. Не са допустими физически лица.

4. Правни субекти, установени в трета държава, която не е асоциирана към програмата LIFE, са допустими за участие по изключение, когато това е необходимо за постигането на целите на дадено действие с цел да се гарантира ефективността на мерките, изпълнявани в Съюза.

5. Правни субекти, установени в трета държава, която не е асоциирана към програмата LIFE, по принцип покриват разходите за своето участие.

Член 13

Пряко възлагане

Без да се засяга член 188 от Финансовия регламент, на посочените в приложение I към настоящия регламент органи може да бъдат предоставяни безвъзмездни средства без покана за представяне на предложения.

Член 14

Определяне на критерии за възлагане на поръчките

Комисията определя критерии за възлагане на поръчките в многогодишната работна програма, посочена в член 18, и в поканите за представяне на предложения, като взема предвид следните принципи:

а) проектите, финансирани по програмата LIFE, трябва да са от интерес за Съюза, като допринасят значително за постигането на общите и специфичните цели на програмата LIFE, установени в член 3, не трябва да препятстват тяхното осъществяване и, когато е възможно, трябва да насърчават използването на екологосъобразни обществени поръчки;

б) проектите трябва да гарантират разходно ефективен подход и да са съгласувани в техническо и финансово отношение;

в) приоритет трябва да се дава на проектите с възможно най-голям потенциален принос за постигане на целите, установени в член 3;

г) допълнителни точки при оценяването трябва да се дават на проекти, които осигуряват съпътстващи ползи и насърчават полезни взаимодействия между подпрограмите, посочени в член 4;

д) допълнителни точки при оценяването трябва да се дават на проекти, които имат най-голям потенциал да бъдат възпроизведени и внедрени в публичния или частния сектор или да мобилизират най-големите инвестиции или финансови ресурси (потенциал да служат като катализатор);

е) възпроизводимостта на резултатите от стандартни проекти за действия трябва да бъде осигурена;

ж) допълнителни точки при оценяването трябва да получават проектите, които се основават на резултатите или разширяват мащаба на резултатите от други проекти, финансирани по програмата LIFE, по предшестващите програми или с други средства от Съюза;

з) когато е целесъобразно, трябва да се обръща специално внимание на проектите в географски райони със специфични нужди и уязвимост, като например райони със специфични предизвикателства в областта на околната среда или природни ограничения, трансгранични райони, райони с висока природна стойност и най-отдалечени региони.

Член 15

Допустими разходи, свързани със закупуването на земя

В допълнение към критериите, посочени в член 186 от Финансовия регламент, разходи, свързани със закупуването на земя, се считат за допустими, ако са изпълнени следните условия:

а) закупуването допринася за подобряване, поддържане и възстановяване на целостта на мрежата „Натура 2000“, създадена съгласно член 3 от Директива 92/43/ЕИО, включително като се подобряват връзките чрез изграждане на коридори, екопасажи или други елементи на зелената инфраструктура;

б) закупуването на земята е единственият или най-ефективният от гледна точка на разходите начин за постигане на търсените резултати по опазване на природата;

в) закупената земя е запазена в дългосрочен план за употреба, съответстваща на специфичните цели на програмата LIFE; и

г) съответните държави членки гарантират, посредством прехвърляне или по друг начин, че в дългосрочен план тази земя е предназначена за целите на опазване на природата.

Член 16

Кумулативно и алтернативно финансиране

1. За действие, за което е предоставено финансиране по друга програма на Съюза, може да бъде предоставено и финансиране по програмата LIFE, при условие че финансирането не обхваща едни и същи разходи и че действието е насочено към определените в член 3 цели в областта на околната среда или климата и не препятства осъществяването на никоя от тях. Правилата на съответната програма на Съюза се прилагат за съответстващото финансиране на действието. Кумулативното финансиране не надвишава общия размер на допустимите разходи за действието. Подкрепата от различните програми на Съюза може да се изчисли пропорционално в съответствие с документите, определящи условията за подкрепата.

2. Подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд+ или Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони в съответствие със съответните разпоредби на регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и финансови правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и инструмента за финансова подкрепа на управлението на границите и визовата политика и съответните разпоредби от регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на Общата селскостопанска политика (стратегическите

планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета могат да получават действия, които са получили сертификата „Печат за високи постижения“ по програмата LIFE, тъй като отговарят на следните кумулативни условия:

а) оценени са в рамките на покана за представяне на предложения по програмата LIFE;

б) отговарят на минималните изисквания за качество на тази покана за представяне на предложения;

в) не е възможно да бъдат финансирани в рамките на поканата за представяне на предложения поради бюджетни ограничения.

ГЛАВА III

Операции за смесено финансиране

Член 17

Операции за смесено финансиране

Операциите за смесено финансиране по програмата LIFE се изпълняват в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/523 и дял X от Финансовия регламент, като изискванията за устойчивост и прозрачност се съблюдават надлежно.

ГЛАВА IV

Програмиране, мониторинг, докладване и оценка

Член 18

Многогодишна работна програма

1. Комисията приема многогодишни работни програми за програмата LIFE чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22, параграф 2.

2. Във всяка многогодишна работна програма следните елементи се конкретизират в съответствие с целите, установени в член 3:

а) сумите, които трябва да се разпределят между нуждите в рамките на всяка подпрограма и между различните видове финансиране, както и максималната обща сума, която трябва да се разпредели за безвъзмездни средства съгласно член 11, параграф 2, букви а) и б);

б) максималната обща сума за финансиране под формата на финансови инструменти в рамките на операции за смесено финансиране по програмата LIFE, когато е приложимо;

в) максималния общ размер на безвъзмездните средства, които се предоставят на изброените в приложение I органи в съответствие с член 13;

г) темите на проектите или специфичните нужди, за които има предварително разпределено финансиране за проектите, посочени в член 11, параграф 2, букви в) и г);

д) стратегиите и плановете, към които са насочени стратегически интегрирани проекти, за които може да бъде поискано финансиране за проекти съгласно член 11, параграф 2, буква б);

е) максималният период на допустимост за изпълнение на проектите;

ж) ориентировъчните графици за поканите за представяне на предложения за периода, обхванат от многогодишната работна програма;

з) техническата методика за процедурата за представяне и подбор на проекти и критериите за възлагане в съответствие с елементите, посочени в член 14;

и) ставките на съфинансиране, посочени в член 9, параграф 4;

й) максималните ставки на съфинансиране за допустимите действия, посочени в член 11, параграф 2, буква д);

к) когато е приложимо, подробните правила относно прилагането на кумулативно и алтернативно финансиране;

л) критерии за ниска степен на ефективно участие, допустими дейности и възлагане за проекти за техническа помощ за изграждането на капацитет във връзка с дейностите на органите на държавите членки за ефективно участие в програмата LIFE.

3. Продължителността на първата многогодишна работна програма е четири години, а продължителността на втората многогодишна работна програма — три години.

4. В рамките на многогодишните работни програми Комисията публикува покани за представяне на предложения за обхванатия период. Комисията гарантира, че неизползваните средства от дадена покана за представяне на предложения се преразпределят между различните видове действия, посочени в член 11, параграф 2, в рамките на същата област.

5. При разработването на многогодишните работни програми Комисията осигурява провеждането на консултации със заинтересованите страни.

Член 19

Мониторинг и докладване

1. Комисията докладва относно напредъка на програмата LIFE по отношение на постигането на целите, установени в член 3, въз основа на показателите, установени в приложение II.

2. За да се гарантира ефикасната оценка на напредъка на програмата LIFE за постигането на целите ѝ, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за изменение на приложение II с цел преглед или допълване на показателите, когато е необходимо, включително с оглед на привеждането им в съответствие с показатели, определени за други програми на Съюза, както и за допълнение на настоящия регламент с разпоредби относно създаването на рамка за мониторинг и оценка.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящия регламент чрез определяне, въз основа на приложение II, на специфични показатели за всяка подпрограма и вид проект.

4. Комисията гарантира ефикасното, ефективно и навременно събиране на данните за мониторинга на изпълнението на програмата и на нейните резултати. За тази цел и в съответствие със съответните методики на получателите на средства от Съюза се налагат пропорционални изисквания за докладване, които позволяват събиране на подлежащи на обобщаване показатели за резултатите и въздействието на равнището на проекта за всички съответни специфични цели на политиката в областта на околната среда и климата, включително във връзка с „Натура 2000“ и емисиите на някои замърсители на въздуха, включително CO_2.

5. Комисията редовно извършва мониторинг и докладва за интегрирането на целите в областта на климата и биологичното разнообразие, включително на размера на разходите. Като се има предвид насоченият към търсенето характер на програмата LIFE, 61% от общия размер на средствата по програмата LIFE, определен в член 5, се очаква да допринесат за целта най-малко 30% от всички разходи да допринасят за целите в областта на климата. Този принос се проследява чрез системата на Съюза от параметри за климата. Настоящият регламент допринася за интегрирането на действията в областта на биологичното разнообразие в политиките на Съюза и за постигането на общата амбиция да се предоставят 7,5% от годишните разходи по многогодишната финансова рамка за целите в областта на биологичното разнообразие през 2024 г. и 10% от годишните разходи по многогодишната финансова рамка за целите в областта на биологичното разнообразие през 2026 и 2027 г., като същевременно се вземат предвид съществуващите припокривания между целите в областта на климата и биологичното разнообразие.

Разходите, свързани с биологичното разнообразие, се проследяват чрез ефективна, прозрачна и всеобхватна методика, която ще бъде определена от Комисията в сътрудничество с Европейския парламент и Съвета, както е посочено в Междуинституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси. Тези методи за проследяване се използват за количествено определяне – с подходяща степен на подробност – на бюджетните кредити за поети задължения, които се очаква да допринесат за постигането на целите съответно в областта на климата и на биологичното разнообразие в периода на многогодишната финансова рамка за 2021 – 2027 г. Разходите се представят ежегодно в разчета за програмата. За приноса на програмата LIFE за целите на Съюза в областта на климата и биологичното разнообразие се докладва редовно в контекста на оценки и на годишния доклад.

6. Комисията оценява полезните взаимодействия между програмата LIFE и други допълващи програми на Съюза, както и между нейните подпрограми.

Член 20

Оценка

1. Комисията извършва своевременно оценките, предвидени с настоящия регламент, за да послужат в процеса на вземане на решения, при надлежно отчитане на съгласуваността, полезните взаимодействия, добавената стойност от Съюза и дългосрочната устойчивост, като се вземат предвид приоритетите на Съюза в областта на климата и околната среда.

2. Комисията извършва междинната оценка на програмата LIFE, след като се натрупа достатъчно информация за изпълнението ѝ, но не по-късно от 42 месеца след началото на изпълнението на програмата LIFE, като се използват показателите, установени в приложение II.

Оценката включва най-малко следното:

а) качествените и количествените аспекти на изпълнението на програмата LIFE;

б) ефикасността на използването на ресурсите;

в) степента, до която са постигнати целите на всички мерки, като се посочват, когато е възможно, резултатите и въздействията;

г) действителния или очаквания успех на проектите за привличане на други средства на Съюза, като се вземат предвид по-специално ползите от по-голямата съгласуваност с други финансови инструменти на Съюза;

д) степента, до която са постигнати полезни взаимодействия между целите, и допълняемостта на програмата LIFE с други съответни програми на Съюза;

е) добавената стойност от Съюза и дългосрочното въздействие на програмата LIFE с оглед на вземане на решение за подновяване, изменение или спиране на мерките;

ж) степента на участие на заинтересованите страни;

з) количествен и качествен анализ на приноса на програмата LIFE за състояние на запазване на местообитанията и видовете, изброени в директиви 92/43/ЕИО и 2009/147/ЕО;

и) анализ на географското покритие в целия Съюз, посочено в член 9, параграф 5, и ако не е постигнато такова покритие – анализ на причините за липсата на такова покритие.

3. В края на изпълнението на програмата LIFE, но не по-късно от четири години след края на периода, посочен в член 1, втора алинея, Комисията извършва окончателна оценка на програмата LIFE.

4. Комисията съобщава заключенията от оценките и своите наблюдения на Европейския парламент, на Съвета, на Европейския икономически и социален комитет и на Комитета на регионите. Комисията оповестява публично резултатите от оценките.

ГЛАВА V

Преходни и заключителни разпоредби

Член 21

Информация, комуникация и публичност

1. Получателите на финансиране от Съюза посочват произхода на средствата и осигуряват видимост на финансирането от Съюза, по-специално когато популяризират проектите и резултатите от тях, като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително на медиите и обществеността. За тази цел получателите използват логото на програмата LIFE, изобразено в приложение III. Всички дълготрайни стоки, получени в рамките на програмата LIFE, носят логото на програмата LIFE, освен в посочените от Комисията случаи. Когато използването на логото на програмата LIFE е практически невъзможно, програмата LIFE се посочва във всички комуникационни дейности, включително и върху информационни табла на видими за обществеността стратегически места.

2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на програмата LIFE, на действията, предприети по програмата LIFE и на получените резултати. Финансовите ресурси, разпределени на програмата LIFE, допринасят също така за корпоративната комуникация по политическите приоритети на Съюза, доколкото тези приоритети са свързани с целите, посочени в член 3.

Член 22

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по програмата LIFE. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

3. Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

4. Комисията докладва ежегодно на Комитета за цялостния напредък по изпълнението на подпрограмите по програмата LIFE и за конкретни действия в рамките на програмата LIFE, *inter alia*, относно операциите за смесено финансиране, изпълнявани чрез бюджетни ресурси, разпределени по програмата LIFE.

Член 23

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 19, параграфи 2 и 3, се предоставя на Комисията до 31 декември 2028 г.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 19, параграфи 2 и 3, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 19, параграфи 2 и 3, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 24

Отмяна

Регламент (ЕС) № 1293/2013 се отменя, считано от 1 януари 2021 г.

Член 25

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент не засяга продължаването или промяната на действията, предприети съгласно Регламент (ЕО) № 614/2007 на Европейския парламент и на Съвета ([38]) и Регламент (ЕС) № 1293/2013, които продължават да се прилагат за съответните проекти до тяхното приключване.

2. Финансовият пакет за програмата LIFE може да покрива и разходи за техническа и административна помощ, необходими, за да се гарантира преходът между програмата LIFE и мерките, приети съгласно регламенти (ЕО) № 614/2007 и (ЕС) № 1293/2013.

3. Ако е необходимо, в бюджета на Съюза могат да се записват бюджетни кредити за поети задължения и след 2027 г. за покриване на разходите, предвидени в член 5, параграф 5, с цел да бъде възможно управлението на проектите, които не са приключили до 31 декември 2027 г.

4. Обратните постъпления от финансовите инструменти, създадени съгласно Регламент (ЕС) № 1293/2013, могат да бъдат инвестирани във финансовите инструменти, създадени по Регламент (ЕС) 2021/523.

5. Бюджетните кредити, които съответстват на целеви приходи, произтичащи от възстановяването на недължимо платени суми по Регламент (ЕО) № 614/2007 или (ЕС) № 1293/2013, се използват за финансиране на програмата LIFE в съответствие с член 21 от Финансовия регламент.

Член 26

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 1 януари 2021 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 29 април 2021 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
D.M. SASSOLI	A.P. ZACARIAS

([38]) Регламент (ЕО) № 614/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 май 2007 г. относно финансовия инструмент за околна среда (LIFE+) (ОВ L 149, 9.6.2007 г., стр. 1).

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ОРГАНИ, НА КОИТО МОЖЕ ДА СЕ ПРЕДОСТАВЯТ БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА, БЕЗ ДА СЕ ПУБЛИКУВАТ ПОКАНИ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ

1. Мрежата на Европейския съюз за прилагане и спазване на правото в областта на околната среда (IMPEL);
2. Европейската мрежа на прокурорите за околната среда (ENPE);
3. Форума на съдиите от Европейския съюз за околната среда (EUFJE).

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПОКАЗАТЕЛИ

1. Показатели за изпълнение

1.1. Брой на проектите за разработване, демонстрация и насърчаване на иновативни техники и подходи;

1.2. Брой на проектите за прилагане на най-добри практики по отношение на опазването на природата и биологичното разнообразие;

1.3. Брой на проектите за разработване, изпълнение, мониторинг или прилагане на съответното законодателство и политика на Съюза;

1.4. Брой на проектите за подобряване на управлението чрез укрепване на капацитета на публичните и частните субекти и участието на гражданското общество;

1.5. Брой на проектите, включително стратегическите интегрирани проекти и стратегическите проекти за опазване на природата, за изпълнение на:

— ключови планове или стратегии;

— програми за действие за интегриране на целите за опазване на природата и биологичното разнообразие.

2. Показатели за резултатите

2.1. Нетно изменение в областта на околната среда и климата въз основа на обобщаването на показателите на равнището на проектите, посочени в поканите за представяне на предложения в рамките на подпрограмите:

— „Опазване на природата и биологичното разнообразие“;

— „Кръгова икономика и качество на живот“, която обхваща най-малко следното:

— качество на въздуха;

— почви;

— вода;

— отпадъци;

— химикали;

— шум;

— използване и ефективност на ресурсите;

— „Смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към това изменение“;

— „Преход към чиста енергия“;

2.2. Кумулативни инвестиции, до които са довели проектите, или финансиране, до което е осигурен достъп (в милиони евро);

2.3. Брой на организациите, участващи в проекти или получаващи безвъзмездни средства за оперативни разходи;

2.4. Дял на проектите, които след приключване са послужили като катализатор.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ЛОГО НА ПРОГРАМАТА LIFE

